



Självständigt arbete (15 hp)

Författare		Program/Kurs
Johan Sandberg		OP SA 18–21
Handledare		
		Antal ord: 11758
Marcus Göransson	Beteckning	Kurskod
		1OP415
HUR UPPNÅS FRAMGÅNG I STRID I BEBYGGELSE?		
En teoriprovande jämförande flerfallsstudier av Alice Hills teori om strid i bebyggelse		
<u>ABSTRACT:</u>		
<p>With a world that is becoming more and more urbanized and with more importance being placed on cities the likelihood that our urban centers will be the focus of future warfare increases. This study will examine how Alice Hills theory can explain success in urban warfare in a comparative case study. The purpose of this study is to affect the validity of Hills theory. This method used in this study is a theory testing case to examine to what extent Hills's theory can explain the failure during the first battle of Grozny and the success during the second battle of Grozny and by doing so increasing the validity of Hills Theory. The two cases have similar background variables, which allows for a structured comparison of the two cases. The analysis is based on Hills's success factors in urban warfare. The results show the importance of morale and skill in urban combat.</p>		
<u>Nyckelord:</u>		
Strid i bebyggelse, Alice Hills, Grosnyj, Ryssland, Tjetjenien		

Innehållsförteckning

Innehåll

1. INLEDNING.....	3
1.1 PROBLEMFÖRMULERING	3
1.2 FORSKNINGSÖVERSIKT	5
1.3 SAMMANFATTNING FORSKNINGSÖVERSIKT	10
1.4 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNING.....	11
1.5 AVGRÄNSNINGAR	11
1.6 DISPOSITION	12
2. TEORI.....	13
2.1 HILLS TEORI	13
2.2 KRITIK MOT TEORIN	17
3. METOD	18
3.1 FORSKNINGSDESIGN.....	18
3.2 METODDISKUSSION	19
3.3 VAL AV FALL.....	20
3.4 MATERIALDISKUSSION OCH KÄLLKRITIK.....	22
3.5 FORSKNINGSETISKA ÖVERVÄGANDE.....	24
3.6 OPERATIONALISERING.....	25
3.7 ANALYSVERKTYG	27
4. ANALYS	28
4.1 FÖRSTA SLAGET OM GROZNYJ	28
4.2 FÖRSTA SLAGET OM GROZNYJ – ANALYS	29
4.3 ANDRA SLAGET OM GROZNYJ	35
4.4 ANDRA SLAGET OM GROZNYJ – ANALYS	37
4.5 RESULTAT	41
5. AVSLUTNING	42
5.1 SLUTSATS OCH RESULTATDISKUSSION	42
5.2 RELEVANS FÖR YRKESUTÖVNINGEN	44
5.3 VIDARE FORSKNING	44
LITTERATUR OCH REFERENSFÖRTECKNING.....	45

1. Inledning

1.1 Problemformulering

Krig är något som historiskt sätt utkämpats på landsbygden och strider om städer har aktivt undvikts av den anfallande styrkan så länge som möjligt men detta håller på att förändras. Mellan 1990 och 2009 växte den globala populationen med 28%. Detta tillsammans med den globala urbaniseringen som pågår innebär att befolkningen som bor i städer har förändrats från 3% år 1800 till 50% år 2000. FN förutspår dessutom att cirka 60% av befolkningen kommer bo i städer år 2030.¹ Ytterligare stöd för att strider rör sig bort från landsbygden och in mot urbana center återfinns i trender i historien. Sedan andravärldskrigets slut har mängden strider i urban miljö ökat kraftigt. Följande citat är ett i mängden i den vetenskapliga diskursen som stödjer detta påstående:

...events in Mogadishu—like recent events in Moscow, Sarajevo, Belfast, Monrovia, Port-au-Prince, and perhaps even at New York's World Trade Center—suggest that it is no longer the desert or the steppe or the pampas that forms the cockpit of struggle. Instead, the use of violence to achieve political aims is increasingly an urban phenomenon.²

Städer i moderna konflikter är ofta kritiska strategiska mål för båda stridande parter och har ofta ett politiskt, moraliskt och ekonomiskt värde som är mer betydelsefullt än de praktiska militära fördelar som staden erbjuder. De globala befolkningstrenderna tillsammans med den historiska statistiken och städers ökade betydelse i vårt samhälle pekar tillsammans mot att framtidens konflikter kommer att ske och avgöras i urban miljö.³

Det är därför av yttersta vikt att inför framtidens konflikter veta vilka faktorer som leder till taktisk framgång i strid i bebyggelse.

¹ Louis A. DiMarco, *Concrete Hell: Urban Warfare from Stalingrad to Iraq* (Oxford ; Long Island City, NY, 2012). S.213

² A.J Bacevich, 'Learning from Aidid', *New York, N. Y: Commentary, Inc*, 96, 1993, 30–33. S. 33

³ DiMarco, *Concrete Hell*. S. 213-214

Det är ur detta behov av kunskap om strid i bebyggelse som Alice Hills tagit fram sin bok: *Future war in cities: Rethinking a liberal dilemma* där hon presenterar sin teori om vad som leder till framgång i strid i bebyggelse. Hills menar att den urbana miljön är unik i de utmaningar som den presenterar för den militära taktikern. Den fysiska terrängen är olik alla annan terräng och har ofta en hög närvaro av civilister vilket försvårar användningen av de ordinarie metoder för eld och rörelse som ofta är framtagna för att fungera på en operationsmiljö som består av skog och fält.⁴ Hills menar även att strid i bebyggelse är unik då den i sin natur är oföränderlig över tiden och inte påverkas av den teknologiska utvecklingen. Hon menar att de faktorer som ledde till framgång i Stalingrad och Hue även kommer att fungera idag och imorgon.⁵ Det är på grund av denna tidlöshet och oföränderliga natur av strid i bebyggelse som Hills menar att man kan dra slutsatser om framgångsfaktorer som är generaliserbara.

Hills menar att hennes teori är unik då det tidigare inte funnits någon vetenskapligt underbyggd teori som presenterar vilka framgångsfaktorer som leder till taktisk framgång i strid i bebyggelse som är generaliserbar. Hills påstår att hennes teori fyller denna forskningslucka och det är därför av högsta intresse att testa generaliserbarheten i hennes teori mot andra fall. Hills använder sig av slagen om Groznyj som exempel för att bekräfta sina framgångsfaktorer.⁶ Hills färdigställde sin teori 2003, enbart tre år efter krigets slut, och använde sig enbart av västerländska källor som alla är från millennieskiftet eller tidigare.⁷ Det har sedan dess framkommit nya källor om slagen om Groznyj ur ett tjetjenskt perspektiv vilket skulle kunna påverka Hills framgångsfaktorer och teoris validitet.

⁴ Alice Hills, *Future War in Cities: Rethinking a Liberal Dilemma* (London; New York, 2004). S. 57-58

⁵ Hills, *Future War in Cities*. S. 5

⁶ Hills, *Future War in Cities*. S. 154

⁷ Hills, *Future War in Cities*. S. 267

1.2 Forskningsöversikt

Redan 500 år före Kristus uttalade sig Sun Tzu om svårigheterna som omger strid i bebyggelse i sin klassiska bok *The Art of War*. Sun Tzu menar att försök att inta en försvarad stad bör endast övervägas som det sista alternativet då det kommer att dränera den anfallande sidans styrka samtidigt som det är extremt tidskrävande.⁸ Han menar att den bästa strategin man kan tillämpa är att hindra fiendens planer genom att anfälla honom innan han är förberedd, det näst bästa är att skära av fiendens förstärkningar, det tredje bästa är att möta fienden på fältet och den värsta strategin av alla är att försöka inta en försvarad stad.⁹ Ifall en general ändå beslutar sig för att anfälla en försvarad stad menar Sun Tzu att generalen kommer att förlora en tredjedel av sina soldater och ändå inte lyckas att ta staden. Sammanfattningsvis menar Sun Tzu att strid i bebyggelse har katastrofala konsekvenser och att en skicklig taktiker lyckas inta städer utan att belägra dem.¹⁰ Militärens syn på strid i bebyggelse verkar inte ha förändrats nämnvärt sedans Sun Tzus tid utan det ses fortfarande som ett omfattande projekt som kräver mycket tid och resurser om framgång ska nås.

Louis A. DiMarco har undersökt flertalet historiska slag som stått i städer och presenterar sina slutsatser om vilka faktorer som leder till framgång för strid i bebyggelse i sin bok: "*Concrete Hell: Urban Warfare from Stalingrad to Iraq*". DiMarco argumenterar för att det finns en trend som visar att mängden strider i urbana miljöer stadigt ökat sedan andra världskriget och att det kommer att fortsätta öka kraftigt i framtiden till följd av den globala urbaniseringen och befolkningsökningen.¹¹ DiMarco menar, till skillnad från Sun Tzu att det är av ytterst vikt att inta städer då de utöver den uppenbara militära vinningen även kan ha stora politiska och kulturella betydelse vilket kan påverka fiendens vilja att fortsätta strida.¹² Författaren menar att det bästa sättet att nå taktisk framgång i urbana miljöer är att ha välutbildade professionella soldater och att detta även får som bieffekt att mängden civila förluster minskar kraftigt vilket är av yttersta vikt om framgång ska nås.¹³ Har man välutbildade soldater så spelar dessutom

⁸ Zi Sun and others, *Sun Zis krigskonst* (Stockholm, 2015). S.6

⁹ Sun and others, *Sun Zis krigskonst*. S.6

¹⁰ Sun and others, *Sun Zis krigskonst*. S.6

¹¹ DiMarco, *Concrete Hell*. S.213-214

¹² DiMarco, *Concrete Hell*. S.211

¹³ DiMarco, *Concrete Hell*. S.215

styrkeförhållandet ytterst liten roll för utkomsten av striden.¹⁴ Slutligen argumenterar DiMarco för att alla stridigheter har ett politiskt syfte och att det syftet är viktigare än kortsiktiga militära framgångar, det är alltså omöjligt att uppnå långvariga militära framgång i urbana miljöer om man inte vidtar åtgärder för att påverka tredje part och säkerställa civilbefolkningens välmående.¹⁵

Scott N. Romaniuk och Francis Grice försöker i sin bok: ”*The Future of US Warfare*” ge en tydlig och omfattande skildring av de typer av konflikter som USA sannolikt kommer att behöva möta i framtiden samt vilka medel och metoder som anses lämpliga för att lösa dem.¹⁶ Författarna belyser att det är viktigt för USA att bli bättre på strid i urban miljö för att kunna nå framgång i framtidens konflikter.¹⁷ De menar att den avancerade teknologin som gett USA stora fördelar i andra konflikter inte kommer att hjälpa då den urbana miljön tillåter en asymmetrisk krigsföring som negerar de övertag som teknologin historiskt sätt annars brukar ge USA.¹⁸ Författarna trycker istället på, likt DiMarco, att vältränade soldater med god moral är den viktigast faktorn för att uppnå framgång men att man ändå behöver räkna med stora förluster om man ska inta en stad.¹⁹

¹⁴ DiMarco, *Concrete Hell*. S.215

¹⁵ DiMarco, *Concrete Hell*. S.214-215

¹⁶ Scott Nicholas Romaniuk and Francis Grice, eds., *The Future of US Warfare, Military Strategy and Operational Art* (London ; New York, 2017). S.1

¹⁷ Romaniuk and Grice, *The Future of US Warfare*. S. 172-173

¹⁸ Romaniuk and Grice, *The Future of US Warfare*. S.176-177

¹⁹ Romaniuk and Grice, *The Future of US Warfare*. S.175

Christopher A. Lawrence använder till skillnad från tidigare presenterade forskning sig av en kvantitativ metod i sin bok: *War by numbers, understanding conventional combat*. Lawrence genomför en kvantitativ statistisk undersökning av strid i bebyggelse från andra världskriget, Korea och Vietnam genom att i tre olika faser undersöka var fall för sig och därefter presentera dragna slutsatser.²⁰ Undersökningen har ingen ambition att förklara utfallen av slagen med kausala mekanismer utan presenterar endast data som induktivt analyseras av Lawrence för att nå fram till följande slutsatser: Strid i bebyggelse ökar inte mängden förluster jämfört med strider som sker på landsbygden och det finns inte heller belegg för att den urbana miljön skulle skapa en mer tidsutdragen strid jämfört med övriga strider.²¹ Denna slutsats står i stark kontrast mot Sun tzu, Romaniuk och Grice som alla menar på att strid i bebyggelse resulterar i stora förluster. Den andra slutsatsen som Lawrence drar är att styrkeförhållande har ingen signifikant påverkan för utfallet av slaget vid strid i bebyggelse.²² Denna slutsats överensstämmer och stärker DiMarco:s argument om att styrkeförhållande spelar ytterst liten roll i den urbana miljön. Den sista slutsatsen som presenteras är att förlusten av pansarfordon är densamma eller lägre i urban miljö jämfört med strid på landsbygden vilket går emot den konventionella uppfattningen som existerar hos de västerländska styrkorna.²³

Alec Wahlman har i sin bok: *Storming the City: U.S. Military Performance in Urban Warfare from World War II to Vietnam* genomfört fyra fallstudier i syfte att analysera de amerikanska styrkornas kompetens för strid i bebyggelse samt att se vilka lärdomar och slutsatser som kan utläsas av analysens resultat²⁴ De fyra slagen som Wahlman undersökt är Aachen, Manila, Seoul samt Hue vilka alla utkämpades i respektive stad. Wahlman menar att hans resultat utmanar den konventionella synen på strid i bebyggelse och att två populära myter om urban krigföring kan förkastas.²⁵ Den första myten är att den försvarande styrkan skulle ha ett stort övertag och att den anfallande sidan behöver ha ett styrkeförhållande på åtminstone 3:1 för att nå framgång. Wahlman erkänner att den urbana miljön ger försvararen

²⁰ Christopher A. Lawrence, *War by Numbers: Understanding Conventional Combat* (Lincoln, 2017). S. 207

²¹ Lawrence, *War by Numbers*. S.221-222

²² Lawrence, *War by Numbers*. S. 222

²³ Lawrence, *War by Numbers*. S. 222

²⁴ Alec Wahlman, *Storming the City: U.S. Military Performance in Urban Warfare from World War II to Vietnam*, Number 1 in the American Military Studies Series, Edition: first (Denton, Texas, 2015). S. 11

²⁵ Wahlman, *Storming the City*. S. 178

ett visst övertag då den anfallande sidan tvingas dra ned på sitt anfallstempo men hävdar också att samma miljö medger den anfallande sidan fördelen att kunna framrycka dolt från hus till hus. Wahlman baserar sina argument på att i inget av de undersökta fallen så hade USA ett tydligt numerärt överläge och i vissa fall var de till och med underlägsna 3:1 mot den försvarande sidan men lyckades ändå vinna striden. Detta står i stark kontrast mot Sun Tzu och Romaniuk och Grice som menar att försvararen alltid har ett enormt övertag men går i linje med Lawrence och DiMarco:s resultat. Den andra myten som Wahlman vill avfärda är att strid i bebyggelse är något som bör lämnas till infanteriet. Han menar att infanteriet har en kritisk och avgörande roll för striden men att man med korrekt användning av kombinerade vapen med infanteri, pansar, artilleri samt ingenjörer kan trumfa de övertag som den urbana terrängen ger den försvarande sidan samtidigt som de egna förlusterna kan kraftigt minskas.²⁶ Detta argument stärkas av Lawrence slutsats om att förlusten av pansarfordon är densamma eller mindre i den urbana miljön vilket kan bidra till att förklara varför kombinerade vapen leder till taktisk framgång i urban miljö. Wahlman trycker även på ledarskapet och initiativförmågan på lägre nivå som avgörande för de amerikanska framgångarna i samtliga av de undersökta fallen då den urbana miljön gör det nästintill omöjligt för högre chefer att hålla en uppdaterad lägesbild samt kommunikation med alla sina understående befäl.²⁷ Författaren försöker inte förklara framgångsfaktorernas kausala mekanismer och påstår inte heller att de är generaliserbara för andra fall.

²⁶ Wahlman, *Storming the City*. S. 178

²⁷ Wahlman, *Storming the City*. S. 170-171

”*Emerging military technologies applied to urban warfare*”, är en artikel utgiven av Cambridge University Press som diskuterar hur ”nära framtidsteknologi” kan påverka strid i bebyggelse. Artikeln är en sammanfattning av diskussioner vid en konvention som Röda Korset var värd för 2018. Arrangörerna för konventionen beskriver den som ett diskussionsforum där man samlat ihop internationella statliga, militära och akademiska experter för att diskutera ”nära framtidsteknologi”.²⁸ Ämnen som tas upp i artikeln är cyberkrigföring, robotar/drönare samt autonoma vapensystem.²⁹ Slutsatser som dras är att dessa teknologiska framsteg kan öka mängden sensorer som finns att tillgå vilket kommer att medge att det blir lättare att lokalisera och nedkämpa fienden utan att behöva direkta siktlinjer. Detta minskar egna förluster samtidigt som mängden civila förluster kan minimeras.³⁰ Motargumentet lyfts att avståndet mellan operatör och dödandet riskerar att öka mängden dödligt våld mot fienden såväl som civilister.³¹ Ytterligare en oro som lyfts är att om risken för egna förluster minimeras eller total utesluts skulle det kunna leda till att de inblandade parterna känner ett mindre behov att nå en diplomatisk lösning och på så viss förlänga konflikten.³² Den största slutsatsen för militären är att i framtiden kommer troligen mängden sensorer vara högre vilket medger en bättre lägesuppfattning och minskar risktagningen för de inblandade soldaterna samt leder till mindre civila förluster.³³

²⁸ ‘Emerging Military Technologies Applied to Urban Warfare: ICRC, Programme on the Regulation of Emerging Military Technologies, Asia Pacific Centre for Military Law, 21–22 March 2018’, *International Review of the Red Cross*, 99/906 (2017), 1161–74. S. 1

²⁹ ‘Emerging Military Technologies Applied to Urban Warfare’, 1161–74. S. 1-2

³⁰ ‘Emerging Military Technologies Applied to Urban Warfare’, 1161–74. S. 8

³¹ ‘Emerging Military Technologies Applied to Urban Warfare’, 1161–74. S. 14

³² ‘Emerging Military Technologies Applied to Urban Warfare’, 1161–74. S. 9

³³ ‘Emerging Military Technologies Applied to Urban Warfare’, 1161–74. S. 14

1.3 Sammanfattning forskningsöversikt

Forskningsöversikten visar att flera studier har genomförts på vilka faktorer som leder till taktisk framgång vid strid i bebyggelse. Majoriteten är enfallsstudier men även flerfallsstudier förekommer. Undersökningarna kommer alla fram till olika faktorer som leder till framgång och vissa av faktorerna återkommer flertalet gånger men samtliga undersökningar är överens om att städer utgör en komplex och svår miljö att utföra militära operationer inom. Även om slutsatserna som presenteras stämmer så är det ingen av studierna som påstår sig vara generaliserbar och presenterar heller inga kausala mekanismer som kan förklara varför deras faktorer leder till framgång. Det som gör Hills teori unik är att även om många av dess framgångsfaktorer återfinns i den tidigare forskningen så presenterar den även kausala mekanismer som hon menar gör den generaliserbar till alla fall av strid i bebyggelse. Hills menar att tidigare forskning varit för specifik och smal och att hon bidrar till kunskapen om strid i bebyggelse genom sin generaliserbara teori.³⁴ Det finns därför ett behov av att testa generaliserbarheten i Alice Hills teori om framgångsfaktorer i bebyggelse mot hittills otestade fall. Det har till författarens kännedom inte genomförts någon fallstudie på slagen om Groznyj vilket är en forskningslucka som denna studie avser att fylla.

Hills använder sig av slagen om Groznyj för att belysa sin teori. Denna undersökning använder sig av nya källor som Hills inte hade tillgång till då hon skrev sin bok så tätt inpå slutet av konflikten. Denna studie kommer därför utöver generaliserbarheten i Hills teori även att pröva hennes påstående om Tjetjenienkrigen mer systematiskt inom ramarna för denna jämförande tvåfallsstudie. Detta är inte det primära syftet med undersökningen men är ändå av intresse då det nya materialet som nu finns tillgängligt kan påverka validiteten i Hills teori.

³⁴ Hills, *Future War in Cities*. S. 5, 244

1.4 Syfte och frågeställning

Syftet med denna uppsats är att utöka den teoretiska förståelsen om vad som leder till framgång i strid i bebyggelse genom att fylla den identifierade forskningsluckan om generaliserbarheten i Alice Hills teori om framgångsfaktorer för strid i bebyggelse. Detta görs genom en teoriprovande ansats. Hills teori kommer att provas genom en jämförande tvåfallsstudie av de två slagen om Groznyj i syfte att undersöka hur teorins tillämpning eller icke-tillämpning korrelerar mot utfallen av slagen. Resultatet av undersökningen kommer att stärka eller försvaga validiteten hos teorin. Detta leder till forskningsfrågan:

Vilken förklaringskraft har Alice Hills teori av de två slagen om Groznyj?

Den inomvetenskapliga relevansen för denna undersökning blir att öka den teoretiska förståelsen om strid i bebyggelse genom att pröva Hills teoris generaliserbarhet. Den utomvetenskapliga relevansen är att om teorin är generaliserbar kan den ligga till grund för utbildning av Försvarmaktens förband som ska kunna verka i urbana miljöer.

1.5 Avgränsningar

Undersökningen avgränsar sig till att enbart undersöka Hills teori på taktisk nivå och kommer inte ta hänsyn till övriga krigföringsnivåer. Undersökningen kommer att utelämna en av Hills framgångsfaktorer, att ha en innovativ och beprövad doktrin. Tidsmässigt så kommer undersökningen att avgränsas till 31 december 1994 – 8 februari 1995 för första slaget om Groznyj och 25 december 1999 – 6 februari 2000 för det andra slaget om Groznyj.

Avgränsningarna görs på grund av undersökningens omfattning är begränsad kopplat till tiden som finns att disponera. Undersökningen avgränsas till den ryska styrkans perspektiv då de var den drivande parterna i båda striderna och mest intressant att undersöka kopplat till studiens forskningsdesign som en jämförande tvåfallsstudie.

1.6 Disposition

I *kapitel 1* har det centrala problemet samt en forskningsöversikt presenterats. Från detta har sedan en frågeställning producerats vilket denna undersökning syftar att besvara.

Avgränsningar för undersökningen presenteras.

I *Kapitel 2 Teori* kommer Alice Hills teori att presenteras grundligt då den utgör denna undersökningens teoretiska ramverk och därefter kommer kritik mot teorin att redovisas.

I *Kapitel 3 Metod* kommer undersökningens forskningsdesign att presenteras samt valet av metod och empiriskt material kommer redovisas och motiveras. Därefter kommer studiens förhållningssätt till forskningsetik diskuteras. Avslutningsvis redogörs hur Hills teori operationaliseras till ett analysverktyg.

I *Kapitel 4 Analys* genomförs undersökningen av de två utvalda fallen med hjälp av analysverktyget och resultaten presenteras.

I *Kapitel 5 Avslutning* besvaras undersökningens frågeställning. Därefter förs en diskussion kring resultatet och hur den valda forskningsdesignen begränsningar och fördelar.

2. Teori

2.1 Hills teori

Hills teori baseras på två grundfaktorer som hon menar har varit ständigt närvarande i tidigare fall av strid i bebyggelse. Den unika fysiska miljön och dess effekt samt teknologins begränsning. Hill menar att eftersom dessa grundfaktorer har konsekvent påverkat strid i bebyggelse under de senaste 60 åren kommer de att fortsätta påverka hur vi strider i bebyggelse även i framtiden.³⁵ Hills framgångsfaktorer bygger på de två grundfaktorerna och det är på grund av tidlösheten i grundfaktorerna som Hills menar att hennes framgångsfaktorer blir generaliserbara.

Med den första faktorn menar Hill att utav alla miljöer som militären kan utsättas för är den urbana den mest utmanande och komplexa då den påverkar striden i större utsträckning än någon annan miljö.³⁶ Detta baserar hon på fyra faktorer: den fysiska terrängen, utnyttjande av konventionella metoder begränsas, tredjeparts existens samt att stridens natur är *pre-modern*.³⁷ Den fysiska terrängen i bebyggelse skiljer sig från all annan miljö då den är tredimensionell blandning av horisontala och vertikala interiörer och exteriörer som medger ökat skydd och skyl men också begränsade siktlinjer, skjutavstånd, kommunikation och lägesuppfattning. Konventionella metoder är framtagna för att fungera i en betydligt mer öppen miljö än den urbana och är därför begränsade i sin användbarhet. För att kontrollera en stad behöver man även kontrollera tredje part vilket innebär att ha stöd av den civila befolkningen och kontroll över kritisk infrastruktur. Hill använder termen *pre-modern* för att beskriva stridens natur i den urbana miljön. Hon menar att strid i bebyggelse på grund av sin oföränderliga natur har varit och kommer att förbli en brutal och utmattande angelägenhet som kommer att leda till höga förluster och kollateral skada på tredje part. Kärnan för denna typ av strid består av aggressiv närstrid där en ”*what I kind find, I can kill*” filosofi är nödvändig för framgång.³⁸

³⁵ Hills, *Future War in Cities*. S. 243

³⁶ Hills, *Future War in Cities*. S. 9

³⁷ Hills, *Future War in Cities*. S. 9

³⁸ Hills, *Future War in Cities*. S. 13

Den andra faktorn som är konstant är de teknologiska begränsningar som strid i bebyggelse medför. Hills menar att västvärlden föredrar att strida med konventionella medel i öppen terräng och att den teknologiska utvecklingen har fokuserats mot detta och utvecklingen inom strid i bebyggelse har som konsekvens blivit lidande.³⁹ Moderna högteknologiska styrkor undviker städer då teknologi inte kan motverka de ökade risker som den urbana miljön medför vilket tillsammans med ett teknologiskt övertag på avstånd enbart bidrar till att fiendens vilja att strida i städer ökar. Dessa strider medger kortare stridsavstånd och minskar viljan hos den teknologiskt överlägsna sidan att använda sina mest destruktiva vapen då risk finns att skada tredje part.⁴⁰ Hills menar att teknologisk utveckling i framtiden möjligen kan förändra stridens natur i städer men att det i dagsläget inte finns några bevis för att så skulle vara fallet. Tanken att ersätta soldater med autonoma maskiner och att det skulle existera sensorer som skulle lyfta stridens dimma från städer är enbart önsketänkande.⁴¹ Hills menar att de vapen som är effektiva för strid i bebyggelse i dagsläget är desamma som under andra världskriget såsom prickskyttegevär och eldkastare. En välmotiverad styrka som använder lågteknologisk utrustning på ett intelligent sätt har bra chanser att besegra en teknologiskt överlägsen motståndare.⁴²

Utifrån dessa två grundfaktorer för Hills ett induktivt resonemang med historiska fall som bas som resulterar i hennes framgångsfaktorer för strid i bebyggelse. Den första framgångsfaktorn är erfarenhet och träning som enligt Hill troligen är den mest vitala faktorn av dem alla.⁴³ Hill menar att träning inom strid i bebyggelse ökar styrkans förmågor samtidigt som det minskar egna förluster och skada på tredje part samt hjälper styrkan att korrekt bedöma uppkomna situationer och ta rätt beslut under pressade omständigheter.⁴⁴ Hills trycker på att det tar för lång tid att bygga upp erfarenhet under strid träning måste ske på förhand. Detta menar hon är problematiskt då det tar lång tid att träna förband inom strid i bebyggelse för att ens nå en grundläggande kompetens, det är svårt att skapa en träningsmiljö som är realistisk men inte arbetsmiljöfarlig, samt att rätt typ av träning under korrekt kontext krävs.⁴⁵

³⁹ Hills, *Future War in Cities*. S. 71

⁴⁰ Hills, *Future War in Cities*. S. 65

⁴¹ Hills, *Future War in Cities*. S. 66-68

⁴² Hills, *Future War in Cities*. S. 70

⁴³ Hills, *Future War in Cities*. S. 256

⁴⁴ Hills, *Future War in Cities*. S. 256

⁴⁵ Hills, *Future War in Cities*. S. 257

Ytterligare en framgångsfaktor som Hills lyfter är moral vilket hon menar är kritiskt för strid i bebyggelse då man i den urbana miljön inte kan förlita sig på teknologiska och materiella övertag.⁴⁶ En styrka med god moral som tror på den sak de strider för kan ta flera förluster innan deras förmåga att erbjuda motstånd nedgår jämfört med en styrka med låg moral som tappar sin stridsföringsförmåga betydligt tidigare.⁴⁷ I den brutala *pre-moderna* striden som sker i bebyggelse är det sidan med starkast vilja som kommer att segra.

Stridens natur i bebyggelse skapar en situation där högre officerare har väldigt svårt att uppehålla en korrekt och aktuell lägesuppfattning, till följd blir ledarskapet på de lägre nivåerna en kritisk faktor för framgång.⁴⁸ Situationer som uppstår i striden kräver ofta att omedelbara beslut behövs fattas och därför bör en styrka som vill ha framgång skifta över majoriteten av ansvaret till lägre officerare och uppmuntra initiativtagande över förtänksamhet.⁴⁹

Nästa framgångsfaktor som Hills presenterar är nyttjande av indirekt bekämpning. Dess eldunderstöd kan användas mot fientliga motståndsnästen och möjliggör egen rörlighet samtidigt som den förnekar rörlighet för fienden. Indirekt bekämpning har en stark psykologisk påverkan för den försvarande styrkan och kan kompensera för brist på träning och utrustning hos den anfallande sidan.⁵⁰ Granatkastare är särskilt effektiva då deras höga nedslagsvinkel medger att de kan avfyras även när de är omgivna av höga hus samt att de kan bekämpa mål på gator som är skyddade från andra vapensystem av den omgivande bebyggelsen.⁵¹

⁴⁶ Hills, *Future War in Cities*. S. 70, 143

⁴⁷ Hills, *Future War in Cities*. S. 155, 157

⁴⁸ Hills, *Future War in Cities*. S. 102

⁴⁹ Hills, *Future War in Cities*. S. 102

⁵⁰ Hills, *Future War in Cities*. S. 159

⁵¹ Hills, *Future War in Cities*. S. 159

För att överkomma de problem som städers fysiska miljö skapar är nära samverkan mellan stridsfordon och infanteri en framgångsfaktor vid strid i bebyggelse. Stridsfordon kan med sitt pansar, stora eldkraft och rörlighet understödja det egna infanteriet med direktriktad eld, bryta igenom hinder, rasera murar och möjliggöra snabba skyddade förflyttningar. Stridsfordon i urban miljö är beroende av avsuttet infanteri för att lokalisera fienden och förhindra stora förluster av stridsfordon.⁵² Infanteriet har dock nyckelrollen i denna samverkan då den *pre-moderna* naturen i städer kräver att man kan lokalisera och gå i närstrid med fienden för att nå avgörande taktisk framgång.⁵³

Den sista framgångsfaktorn som Hills presenterar är de civilas inställning till konflikten och kontroll över civilbefolkningen. Hills menar kontroll över civilbefolkningen är kritiskt i utdragna operationer i urbana miljöer då det underlättar att identifiera kombattanter, undvika civila förluster samt att samordna eventuella humanitära hjälpaktioner.⁵⁴ Civila förluster måste minimeras om långsiktig framgång ska vara möjligt då historiska fall visar på att urbana operationer underlättas när civilbefolkningen uppvisar en positiv inställning och att de försvåras om civilbefolkningen har en negativ inställning.⁵⁵ För många civila förluster kan leda till att den anfallande sidan tappar politiskt stöd att fortsätta striden och på så vis förlorar.⁵⁶

Hills framgångsfaktorer som denna studie avser undersöka är:

- Erfarenhet och träning
- Moral
- Ledarskap på lägre nivåer
- Indirekt bekämpning
- Samverkan mellan stridsfordon och infanteri
- Infanteriets nyckelroll i striden
- Civilas inställning till konflikten och kontroll över civilbefolkningen

⁵² Hills, *Future War in Cities*. S. 160

⁵³ Hills, *Future War in Cities*. S. 243

⁵⁴ Hills, *Future War in Cities*. S. 104

⁵⁵ Hills, *Future War in Cities*. S. 189

⁵⁶ Hills, *Future War in Cities*. S. 207

2.2 Kritik mot teorin

Hills teori baseras på att induktivt analysera tidigare konflikter och hitta framgångsfaktorer som kan förklaras av stridens konstanta natur och teknologins begränsningar i bebyggelse. Hills teori publicerade 2004 och den teknologiska utvecklingen har gått kraftigt framåt sedan dess. Hills menar, som nämnt ovan, att det inte finns några bevis för att teknologi skulle underlätta strid i bebyggelse utan menar att det är önsketänkande. Mer moderna källor som exempelvis artikeln: *"Emerging military technologies applied to urban warfare"* från forskningsöversikten delar inte denna åsikt utan menar att drönare, autonoma vapensystem och avancerade sensorer inom en snar framtid kommer att bli en verklighet och att strid i bebyggelse som konsekvens kommer att förändras i grunden. Stämmer denna framtidsvision kommer det att innebära negativa konsekvenser för Hills teori som baseras bland annat på grundantagandet att teknologisk utveckling inte har någon påverkan på strid i bebyggelse.

Även Lawrence verk: *"War by numbers, understanding conventional combat"* från forskningsöversikten som är publicerade efter Hills teori utmanar hennes syn på strid i bebyggelse då dess statistik visar att förluster i städer inte är högre än strider på landsbygden. Är Hills tolkning av stridens natur i städer som en brutal och utmattande angelägenhet som kommer leda till höga förluster den korrekta? Ytterligare en kritik mot Hills teori som hon själv lyfter i sin bok är hur hennes framgångsfaktorer ska översättas till en mer praktisk natur som kan användas som grund till doktriner, läroböcker och träning i militär kontext då dessa förklaras på en abstrakt och relativt ytlig nivå.

3. Metod

3.1 Forskningsdesign

Syftet med denna studie är att öka förståelsen för strid i bebyggelse genom att undersöka den identifierade forskningsluckan om generaliserbarheten i Alice Hills teori. Detta görs genom att undersöka i vilken utsträckning Hills teori om framgångsfaktorer för strid i bebyggelse tillämpades under de två slagen om Groznyj. För att besvara frågeställningen kommer studien att genomföras som en teoriprovande jämförande fallstudie med kvalitativ textanalys som metod.

Motiveringen att genomföra denna studie med en teoriprovande ansats och inte en teorikonsumerande ansats baseras på att syftet med studien är att öka kunskapen om strid i bebyggelse genom att pröva Hills teoriers generaliserbarhet mot det utvalda empiriska materialet. Det är alltså teorin och inte de två fallen som står i fokus i undersökningen.⁵⁷ Det bedöms som mest lämpligt att använda en teoriprovande ansats då det är av intresse att undersöka om resultatet av studien är generaliserbart på andra fall.⁵⁸

Kopplat till studiens frågeställning är det lämpligt att använda sig av en kvalitativ textanalys. Denna metod innebär att genom noggrann läsning av empirin kan den väsentliga kärnan av texterna extraheras och helheten i källorna kan förstås på en djupare nivå. Detta ger ett bra underlag inför vår analys där den ryska styrkans agerande kommer att analyseras mot en operationalisering av Hills teori om framgångsfaktorer vid strid i bebyggelse.

⁵⁷ Peter Esaiasson and others, *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad* (Stockholm, 2017). S. 41

⁵⁸ Esaiasson and others, *Metodpraktikan*. S. 88

En jämförande fallstudie bedöms som det mest lämpliga tillvägagångssättet för undersökningen då det är ett specifikt fenomen, i detta fall strid i bebyggelse, som ska undersökas på en djup nivå.⁵⁹ Undersökningen kommer använda sig av jämförande fallstudie där två fall undersöks. Detta är lämpligt när det som ska studeras förekommer i ett begränsat antal fall, vilket stämmer för framgång i strid i bebyggelse.⁶⁰ Metoden kräver att de två fallen är så pass lika som möjligt förutom den oberoende variabeln, vilket i denna studie uppnås genom ett strategiskt urval av fall där den stora skillnaden på fallen är utkomsten av slaget.⁶¹ Den oberoende variabeln består av Hills framgångsfaktorer som påverkar den beroende variabeln som är framgång i strid i bebyggelse. Genom att undersökningen prövar Hills teori mot de två fallen kan teorins validitet och generaliserbarhet påverkas. Ska validiteten och generaliserbarheten stärkas ska de operationella indikatorerna återfinnas i hög grad i det lyckade slaget och i låg grad i det misslyckade.

3.2 Metoddiskussion

Forskningsdesignen som denna studie använder sig av har både inneboende fördelar och nackdelar och det hör till god forskningsetik att belysa och diskutera de utmaningar som studiens metod skapar. Undersökningen eftersträvar god transparens och tillförlitlighet genom att så tydligt och transparent som möjligt förklara hur undersökningen går till i metodkapitlet. Studien eftersträvar att hålla en hög grad av validitet, att vi undersöker det som vi påstår oss att undersöka, genom en god begreppsvaliditet och reliabilitet.⁶²

God begreppsvaliditet skapas i studien genom att säkerställa att teoretiska definitioner och de operationella indikatorerna som nyttjas i analysen överensstämmer.⁶³ Detta säkerställs genom att de teoretiska definitionerna presenterades i kapitel 2 teori, samt att operationaliseringen genomförs så transparent som möjligt.⁶⁴ Studien riskerar att begreppsvaliditeten blir lidande då Hill i sin teori inte definierar sina framgångsfaktorer med hög precision utan

⁵⁹ Asbjørn Johannessen and others, *Introduktion till samhällsvetenskaplig metod*, 2020. S. 72

⁶⁰ Esaiasson and others, *Metodpraktikan*; Alexander L. George and Andrew Bennett, *Case Studies and Theory Development in the Social Sciences*, BCSIA Studies in International Security (Cambridge, Mass, 2005). S. 151

⁶¹ Esaiasson and others, *Metodpraktikan*. S. 102

⁶² Esaiasson and others, *Metodpraktikan*. S. 58

⁶³ Esaiasson and others, *Metodpraktikan*. S. 58

⁶⁴ Esaiasson and others, *Metodpraktikan*. S. 59

tolkningsutrymme lämnades till författaren. För att motarbeta detta problem och höja begreppsvaliditeten kommer undersökningen att använda sig av tidigare forsknings tolkning av Hills teori i liknande kontexter som bas för operationaliseringen.

God reliabilitet kräver att slumpmässiga och osystematiska fel minimeras.⁶⁵ Med en kvalitativ textanalys finns det alltid en risk att författaren missförstår empirin eller uppfattar budskap i empirin som inte existerar vilket får som konsekvens att reliabiliteten blir lidande.⁶⁶

Undersökningens åtgärd för att undvika slumpmässiga fel är att skapa ett analysverktyg som används konsekvent under analysen av empirin.

3.3 Val av fall

Det strategiska urvalet av fall styrs av undersökningens mål att undersöka generaliserbarheten i Hills framgångsfaktorer för strid i bebyggelse för att därefter kunna uttala sig om det är möjligt att generalisera framgångsfaktorena till andra liknande fall som inte ingår i studien.⁶⁷

För att göra detta måste fallen ha en tydlig koppling till det som teorin menar är det återkommande och generella fenomen som ska undersökas, i denna undersökning är det Hills framgångsfaktorer för strid i bebyggelse.⁶⁸ De strategiskt utvalda fallen är inte representativa för populationen som helhet men genom att analytiskt generalisera resultaten till Hills teori kan allmängiltiga aspekter lyftas som kan vara talande även för närliggande fall.⁶⁹

Slumpmässigt utvalda fall hade inneburit en högre extern validitet än det strategiska urvalet men undersökningens forskningsdesign och syfte gör det till en olämplig metod.⁷⁰

⁶⁵ Esaiasson and others, *Metodpraktikan*. S. 64

⁶⁶ Esaiasson and others, *Metodpraktikan*. S. 226-227

⁶⁷ Esaiasson and others, *Metodpraktikan*. S. 154

⁶⁸ Esaiasson and others, *Metodpraktikan*. S. 155

⁶⁹ Esaiasson and others, *Metodpraktikan*. S. 159

⁷⁰ Esaiasson and others, *Metodpraktikan*. S. 171

Fallen som valts är det första och andra slaget om Groznyj som skedde under det första respektive andra Tjetjenienkriget. Fallen har valts utifrån den mest lika designen av en jämförande fallstudie vilket innebär att fallen bör vara så pass lika varandra som möjligt förutom på den förklaringsvariabel som står i fokus, taktisk framgång i strid i bebyggelse.⁷¹ De utvalda fallen har stora likheter i övrigt avseende då de utkämpades på samma plats, i samma urbana miljö, av samma styrkor och i samma syfte. Det första slaget ses historiskt som en pyrrhuseger för den ryska sidan då man lyckades belägra och sedermera inta staden men att man led så katastrofala förluster att det nästan bröt moralen inom den ryska armén. Det andra slaget sker fem år senare under det andra Tjetjenienkriget. Ryssland har dragit lärdomar från sin kostsamma seger och har taktik anpassat sitt tillvägagångssätt för strid i bebyggelse och lyckas inta staden med större framgång än tidigare. Författaren anser att de två utvalda fallen uppvisar stora likheter sinsemellan förutom utfallet av slagen samt att de är representativa för det som Hills teori vill förklara, strid i bebyggelse, och därmed är fallen lämpliga strategiska urval för undersökningens syfte.

⁷¹ Esaiasson and others, *Metodpraktikan*. S. 102

3.4 Materialdiskussion och källkritik

De källor som undersökningens analys baseras på består primärt av fyra böcker som avhandlar de båda slagen om Groznyj.

- *Russia's Chechen Wars 1994–2000* skriven av Olga Oliker och utgiven av Arroyo Center RAND. Oliker är en doktorand inom politisk vetenskap som specialiserat sig på Ryssland och Eurasien. Boken skrevs som en rapport till den amerikanska armén och syftar till att skildrar och analyserar striderna om Groznyj 1994 samt 1999 och redovisar vilka taktiker som den ryska och tjetjenska sidorna använder sig av under striderna samt vilka lärdomar som kan dras av striderna.⁷² Boken är som följd skriven ur ett västerländskt perspektiv.
- *The Chechen wars: will Russia go the way of the Soviet Union?* skriven av Matthew Evangelista och utgiven av Brookings Institution Press. Evangelista är professor vid Cornell University där han utbildar i ämnena internationell och komparativ politik. Boken är en historisk översikt av de båda Tjetjenienkrigen och vilka händelser som ledde till att krigen startade och bidrar till att öka förståelsen av kontexten som omger slagen om Groznyj.⁷³
- *Russia's Wars in Chechnya, 1994–2009* skriven av Mark Galeotti och publicerad av Osprey Publishing 2014. Galeotti är professor vid institutet för internationella relationer i Prag. Galeotti redovisar i sin bok en historisk översikt av vad som ledde till samt skildrar båda de tjetjenska krigen. Det boken bidrar med utöver den tidigare empirin är att den även analyserar tiden efter krigen fram till 2009 samt använder sig av nya källor som inte fanns tillgängliga för tidigare nämnda författare.⁷⁴

⁷² Olga Oliker, *Russia's Chechen Wars, 1994-2000: Lessons from Urban Combat* (Santa Monica, CA, 2001). S. 4

⁷³ Matthew Evangelista, *The Chechen Wars: Will Russia Go the Way of the Soviet Union?* (Washington, D.C, 2002). S. 1

⁷⁴ Mark Galeotti, *Russia's Wars in Chechnya, 1994-2009*, *Essential Histories*, 78 (Oxford, 2014). S. 7-8

- *Fangs of the lone wolf: Chechen tactics in the Russian-Chechen wars, 1994-2009* skriven av Dodge Billingsley samt Lester Grau publicerad 2013 av Helion & Company Ltd. Billingsley är amerikanska analytiker som spenderat två decennier på att undersöka konflikterna i Tjetjenien. Boken beskriver kriget och slagen om Groznyj utifrån de tjetjenska kombattanternas perspektiv och är baserad primärt på intervjuer med förstahandskällor.⁷⁵

Empirin bedöms källkritiskt enligt de fyra kriterierna äkthet, oberoende, samtidighet och tendens.⁷⁶ Det finns kopplat till kriteriet äkthet ingen misstanke från författaren att något av verken skulle vara förfalskat och böckerna bedöms som äkta då samtliga böcker är lånade av Försvarshögskolans Anna Lindh bibliotek.

Kriteriet oberoende behandlas genom att använda flera verk för att bekräfta påstående och händelser. Undersökningen har tillgång till empiri från båda sidor i konflikten och kan på så sätt anta att om både parter i konflikten återger händelserna på samma sätt så är berättelsen bekräftad. Samtliga källor består av andrahandskällor då ingen av författarna själva deltog i konflikten utan baserar sina verk på andras vittnesmål vilket har en negativ påverkan på empirins trovärdighet genom ett ökat avstånd mellan författaren och händelserna. Det finns ingen misstanke om att någon av författarna inte skulle varit oberoende då det inte finns något som tyder på att de utsatts för hot, tvång eller förväntningar.

Samtidigheten i empirin uppnås av två verk, *Russia's Chechen Wars* och *The Chechen wars: will Russia go the way of the Soviet Union?* Övrig Empiri är skriven tolv till femton år efter att striderna avslutats vilket negativt påverkar samtidigheten. Dock bidrar den senare empirin till att fler källor framkommit jämfört med böckerna som skrevs väldigt kort inpå att konflikten avslutades.

⁷⁵ Dodge Billingsley, *Fangs of the Lone Wolf: Chechen Tactics in the Russian-Chechen Wars, 1994-2009* (Solihull, West Midlands, England, 2013). S. 3

⁷⁶ Esaiasson and others, *Metodpraktikan*. S. 288

Slutligen är samtliga verk skrivna av västerländska författaren då studiens författare tyvärr inte behärskar ryska eller tjetjenska och blir till följd beroende av empiri som är skriven på engelska. Ingen av de västerländska författarna kommer från Tjetjenien eller Ryssland och bör därför inte vara tendensiösa till någons sidas favör. Det går dock inte att helt utesluta att författarna på grund av västvärldens spända relation med Ryssland kan haft motivation att vara tendensiösa till Rysslands nackdel.

Sammanfattningsvis bedömer författaren att samtlig litteratur inte uppnår samtliga källkritiska kriterier. Detta beror till största del av författarens språkliga brister förhindrar att förstahandskällor används i större utbredning. Detta kompenseras genom empirisk triangulering av händelser mellan flertalet verk från båda stridandeparter.

3.5 Forskningsetiska övervägande

Då studien enbart behandlar publicerade texter och inte har någon direktkontakt med människor som i exempelvis en intervjustudie är de forskningsetiska övervägandena som tagits begränsade. Det är författarens avsikt att hela undersökningen ska genomföras så transparent som möjligt genom att tydligt förklara hur undersökningen genomförs samt god referenshantering. Slutligen så kan resultat av denna undersökning leda till att öka förståelsen av vad som leder till framgång i strid i bebyggelse och därigenom bidra till skada och förlust av människoliv. Författaren har den etiska uppfattningen att våldsutövning och dödandet av andra människor är legitimt i kontexten av krig. Författaren anser dessutom att ökad förståelse av strid i bebyggelse kommer att bidra till att minska civila förluster i framtida konflikter och att det därmed kan argumenteras att det är vårt etiska ansvar inom det militära skräet att öka vår kunskap i syfte att bättre skydda vår egen befolkning.

3.6 Operationalisering

För att kunna undersöka Hills framgångsfaktorer mot empirin behövs faktorerna först operationaliseras till ett analysverktyg. Som nämndes i kapitel 3.2 metoddiskussion kan studiens validitet bli lidande då Hills inte själv definierar sina framgångsfaktorer med hög precision utan tolkningsutrymme lämnas till författaren. För att uppnå hög validitet kommer operationaliseringen byggas på tidigare forskning eller översättas från teorin genom argumentation till indikatorer som ligger så nära den teoretiska betydelsen som möjligt.⁷⁷

För att motarbeta problemet med Hills lågt preciserade framgångsfaktorer och höja begreppsvaliditeten kommer undersökningen att använda sig av tidigare forsknings tolkning av Hills teori i liknande kontexter som bas för operationaliseringen

Erfarenhet och träning

Erfarenhet och träning är enligt Hills några av de viktigaste faktorerna för att nå framgång i strid i bebyggelse men Hills uttrycker sig inte om hur träningen ska gå till eller vilka erfarenheter som är avgörande. Denna undersökning kommer att mäta erfarenhet som enhetens tidigare erfarenheter av skarp strid i bebyggelse och träning som utbildning inom strid i bebyggelse.

Moral

Moral är ytterligare en framgångsfaktor som Hill trycker på som extra viktig men som inte definieras i hennes teori. För att komma runt detta problem kommer undersökningen använda sig av en mer etablerade forskares definition av moral. Larsson menar i sin bok *Direkt Ledarskap* att det finns ett tydligt samband mellan enhetens tro på uppgiften och moralen i strid.⁷⁸

Ledarskap på lägre nivåer

Hill beskriver att stridens natur i bebyggelse får till följd att ansvar och ledarskap behöver förflyttas från högre nivå till de lägre nivåerna så att snabba beslut kan fattas om framgång ska nås. Undersökningen kommer att mäta detta genom att undersöka om initiativ tas på kompaninivå och lägre.

⁷⁷ Esaiasson and others, *Metodpraktikan*. S. 60-62

⁷⁸ Gerry Larsson and others, *Direkt ledarskap* (Stockholm, 2006). S.241

Indirekt bekämpning

Indirekt bekämpning är avgörande för strid i bebyggelse på grund av dess eldunderstöd samt dess förmåga att kunna påverka motståndare utan att behöva utsätta egna soldater för risk, Hills lyfter fram granatkastare som särskilt effektiva. Undersökningen kommer att mäta indirekt bekämpning genom att undersöka i vilken utsträckning som granatkastare, artilleri och attackhelikoptrar används.

Samverkan mellan stridsfordon och infanteri

Nära samarbete mellan stridsfordon och infanteri är viktigt för att då kommer förbi problem som städers fysiska miljö skapar. Stridsfordon kan understödja infanteriet med sin eldkraft, bryta igenom hinder, rasera murar och möjliggöra snabba förflyttningar. Undersökningen kommer att mäta samverkan mellan stridsfordon och infanteri genom att undersöka i vilken utsträckning som de strider tillsammans.

Infanteriets nyckelroll i striden

Infanteriet är enligt Hills det truppslag som har nyckelrollen i alla avgörande för strid i bebyggelse då stridens natur kräver avsutten närstrid för att nå framgång. Undersökningen kommer att mäta infanteriets nyckelroll med två indikatorer. Krävdes infanteri för att nå ett avgörande samt begränsas operationen på bristande tillgång på infanteri.

Civila inställning till konflikten och kontroll över civilbefolkningen

Kontroll över civilbefolkningen underlättar att lösa operationer i den urbana miljön och civilbefolkningens inställning kan påverka svårighetsgraden i operationen både positivt och negativt. Undersökningen kommer därför att undersöka i vilken utsträckning som civilbefolkningens positiva respektive negativa inställning påverkade lösandet av uppgiften.

3.7 Analysverktyg

Framgångsfaktor	Indikator
Erfarenhet och träning	Har enheten tidigare erfarenhet av strid i bebyggelse? Har enheten tränats i strid i bebyggelse?
Moral	Hur beskrivs enhetens inställning till uppgiften?
Ledarskap på lägre nivå	Tas initiativ på kompaninivå och lägre?
Indirekt bekämpning	I vilken utsträckning användes granatkastare, artilleri och attackhelikoptrar?
Samverkan mellan stridsfordon och infanteri	I vilken utsträckning strider stridsfordon och infanteri tillsammans?
Infanterits nyckelroll i striden	Krävdes infanteri för att nå ett avgörande? Begränsar operationen på bristande tillgång på infanteri?
Civilas inställning till konflikten	Påverkade civilbefolkningen operationen positivt? Påverkade civilbefolkningen operationen negativt?

4. Analys

4.1 Första slaget om Groznyj

När Sovjetunionen stod inför sin upplösning i slutet av 1991 slösade den tjetjenska självständighetsrörelsen ingen tid utan utropade sig som en självständig stat den första november 1991.⁷⁹ Ryssland ville behålla Tjetjenien i sin inflytelsesfär och relationen mellan nationerna fortsatte att försämrats över åren och nådde en kokpunkt den 11 december 1994 när ryska trupper korsade gränsen och inledde det första Tjetjenienkriget.⁸⁰

Den ryska bedömningen var att de tjetjenska styrkorna skulle vara helt oförberedda att möta en omfattande konventionell styrka och att de snabbt skulle kapitulera så fort som de ryska trupperna skulle synas på huvudstadens Groznyjs gator.⁸¹ Dock fanns det stora oenigheter i den ryska generalstaben där flera röster menade på att en invasion var förhastad och att det skulle behövas minst sex månader till för att genomföra ordentliga förberedelser och informationsinhämtning.⁸² Trots denna oenighet beslutades det att invasion skulle ske inom den ursprungliga tidsramen. Informationen som invasionsstyrkan hade fått från den militära ledningen var att Groznyj förväntades vara i praktiken oförsvarat.

Den ryska planen var att så snabbt som möjligt anfall fram till Groznyj för att därefter omringa staden. MVD-trupper (Ryska nationalgardet) skulle säkra den omkringliggande landsbygden och därefter skulle armén anfälla staden från flera olika riktningar samtidigt, bedömningen var att slaget om Groznyj skulle vara i fyra dagar.⁸³ Efter förseningar så inledde den 6000 soldater starka ryska styrkan anfallet mot Groznyj på nyårsafton den 31 december 1994 efter förbekämpning av artilleri. Istället för det lätta motståndet som var förväntat bjöd tjetjenerna på ett mycket hårt motstånd som den ryska styrkan var helt oförberedd på. Tjetjenerna var väl förberedda på den ryska invasionen och lyckade med upprepade överfall mot den ryska styrkan som led kraftiga förluster. Den tredje januari hade den ryska

⁷⁹ Evangelista, *The Chechen Wars*. S. 19

⁸⁰ Galeotti, *Russia's Wars in Chechnya, 1994-2009*. S. 37

⁸¹ Galeotti, *Russia's Wars in Chechnya, 1994-2009* S. 35; Oliker, *Russia's Chechen Wars, 1994-2000*. S. 9

⁸² Galeotti, *Russia's Wars in Chechnya, 1994-2009*. S. 39

⁸³ Oliker, *Russia's Chechen Wars, 1994-2000*. S. 10

invasionsstyrkan blivit tillbakalagen.⁸⁴ Segern blev dock inte långvarig för tjetjenerna då ryssarna anföll igen, denna gång mycket mer försiktigt och med enorma mängder bombardemang från både artilleri och flygplan vilka orsakade enorm skada på tredje part. Med den nya metoden lyckades ryssarna att sakta säkra mer och mer av staden fram till den 19 januari då de ryska styrkorna intog presidentpalatset och Groznyj var erövrat. Ryssland hade intagit Groznyj men lidit enorma förluster och kriget var långt från över.

4.2 Första slaget om Groznyj – Analys

Erfarenhet och träning

Den ryska styrkan som anföll Groznyj bestod till majoriteten av värnpliktiga soldater med ett mindre komplement av professionella soldater. Styrkan var tillfälligt sammansatt vilket innebär att varken soldaterna eller officerarna hade haft möjlighet att träna tillsammans innan de befann sig på Groznyjs gator vilket försvårade situationen. De professionella soldaterna presterade inte mycket bättre än de värnpliktiga då den ryska armén på grund av massiva ekonomiska besparingar inte haft regelrätta fältövningar på flera år.⁸⁵ Konsekvenserna av detta innebär att av de soldater som anföll Groznyj var det nästintill ingen som hade tidigare erfarenhet från strid i bebyggelse, nivån av träning för den individuella soldaten var oerhört låg och träningen för strid i bebyggelse var obefintlig. Det som det första slaget om Groznyj tydligt visar enligt empirin var att soldaterna inte hade fått tillräcklig träning innan de skickades in i skarp strid, vare sig för bebyggelse eller annan strid.⁸⁶

Indikator	Utfall
Har enheten tidigare erfarenhet av strid i bebyggelse?	Nej
Har enheten tränats i strid i bebyggelse?	Nej

⁸⁴ Galeotti, *Russia's Wars in Chechnya, 1994-2009*. S. 37

⁸⁵ Olikier, *Russia's Chechen Wars, 1994-2000*. S. 14

⁸⁶ Olikier, *Russia's Chechen Wars, 1994-2000*. S. 14

Moral

De värnpliktiga soldaterna som slogs i Groznyj behövde roteras ut efter en vecka för att bibehålla stridsvärden och moralen inom den egna truppen. Det förekom även fall där ryska soldater handlade droger av fienden i utbyte mot ammunition och vapen. Det förekom även lokala överenskommelser mellan bägge parter att inte skjuta mot varandra.⁸⁷ Tillgång till mat och värme var begränsad i den kalla vintern vilket negativt påverkade moralen hos soldaterna.⁸⁸ Den ryska generalstaben hade uttryckt stark oro inför invasionen då de menade att den var förhastad och otillräckligt planerad för att ha möjlighet att lyckas.⁸⁹ Denna inställning till det första slaget om Groznyj delades av stora delar av armén och officerskåren. 557 officerare och specialistofficerare, inklusive minst ett dussin generaler, valde att hellre säga upp sig eller att bli avskedade istället för att delta i striden om Groznyj.⁹⁰ Vissa av officerarna sa till och med upp sig under den pågående striden då de upplevde att de fick orimliga order.⁹¹ De svåra och brutala striderna i Groznyj tillsammans med den stora mängden egna förluster hade en tydlig negativ påverkan på den ryska styrkans moral. Författaren menar att man med säkerhet kan anta att enheternas inställning till sin uppgift var negativ.

Indikator	Utfall
Hur beskrivs enhetens inställning till uppgiften?	Negativ

⁸⁷ Oliker, *Russia's Chechen Wars, 1994-2000*. S. 50

⁸⁸ Galeotti, *Russia's Wars in Chechnya, 1994-2009*. S. 23

⁸⁹ Galeotti, *Russia's Wars in Chechnya, 1994-2009*. S. 37

⁹⁰ Evangelista, *The Chechen Wars*. S. 38

⁹¹ Galeotti, *Russia's Wars in Chechnya, 1994-2009*. S. 88

Ledarskap på lägre nivåer

Redan innan invasionen av Tjetjenien och att de 557 officerarna avskedades eller valde att säga upp sig led Ryssland på grund av den neddragna militärbudgeten en oerhörd brist på lägre officerare.⁹² Det var även brist på kompetenta specialistofficerare då majoriteten enbart hade tjänstgjort några månader längre än de värnpliktiga soldaterna som de skulle föra befäl över.⁹³ Friktionerna som skapades av bristen på kompetenta lägre officerare förstärktes ytterligare av att styrkan var tillfälligt sammansatt från flera olika förband och organisationer vilket skapade ett överskott av högre officerare och otydliga ledningsförhållande.⁹⁴

Kombinationen av brist på lägre officerare, kompetenta specialistofficerare, otydliga ledningsförhållande och oerfarna soldater bidrog till att extremt litet initiativ tas under striderna.⁹⁵ Enstaka fall av initiativtagande på lägre förbandsnivå förekommer i empirin men författaren menar att de är så pass sällsynta att indikatorn måste bedömas som ouppfylld.

Indikator	Utfall
Tas initiativ på kompaninivå och lägre?	Nej

Indirekt bekämpning

Offensiven mot Groznyj inleddes med en begränsad förbekämpning av artilleri då staden inte var utrymd och Ryssland inte ville orsaka för många civila förluster. Efter det initiala misslyckade anfallet så ändrades användningen av indirekt eld då man ansåg att de egna soldaternas säkerhet var viktigare än eventuella civila förluster som skulle orsakas. Artilleri, raketartilleri och attackhelikoptrar användes omfattande. Den ryska försvarsministern uttryckte sig enligt följande: ”*We shall respond to every Chechen shot with a thousands of our own*” vilket var ett uttalande som det levdes upp till.⁹⁶ Groznyj låg i ruiner och tusentals civilister hade omkommit av den indirekta bekämpningen. Det är författarens uppfattning att indirekt eld i flertalet former användes i mycket stor utsträckning.

Indikator	Utfall
I vilken utsträckning används granatkastare, artilleri och attackhelikoptrar?	Stor utsträckning

⁹² Oliker, *Russia's Chechen Wars, 1994-2000*. S. 14

⁹³ Galeotti, *Russia's Wars in Chechnya, 1994-2009*. S. 23

⁹⁴ Oliker, *Russia's Chechen Wars, 1994-2000*. S. 15

⁹⁵ Galeotti, *Russia's Wars in Chechnya, 1994-2009*. S. 22

⁹⁶ Evangelista, *The Chechen Wars*. S. 146

Samverkan mellan stridsfordon och infanteri

Den tjetjenska styrkan var väldigt effektiv på att nedkämpa ryska stridsfordon i Groznyj, pansarförstörelsepatruller gömde sig i bebyggelsen och förberedde bakhåll för stridsfordonen. Tjetjenerna sköt sina pansarvärnsvapen från källarfönster eller höghus så att stridsfordonen förhindrades att skjuta tillbaka. Det första och sista stridsfordonet i de ryska formationerna sköts först för att stänga in övriga fordon bland de trånga gatorna och skjuta dem en efter en.⁹⁷ De oerfarna värnpliktiga soldaterna trodde felaktigt att de var trygga inuti stridsfordonen och gjorde därför inte avsittning och kunde därför heller inte skydda stridsfordonen mot de tjetjenska soldaterna med handburna pansarvärnsvapen.⁹⁸ Stridsvagnskompanier anföll in i Groznyj utan någon form av infanteriunderstöd och blev snabbt förstörda.⁹⁹ Författarens tolkning är att samverkan mellan de ryska stridsfordonen och infanteriet var sällsynt och förekom endast i låg utsträckning.

Indikator	Utfall
I vilken utsträckning strider stridsfordon och infanteri tillsammans?	Låg utsträckning

⁹⁷ Oliker, *Russia's Chechen Wars, 1994-2000*. S. 13

⁹⁸ Oliker, *Russia's Chechen Wars, 1994-2000*. S. 14

⁹⁹ Evangelista, *The Chechen Wars*. S. 51

Infanteriets nyckelroll i striden

Efter det initiala misslyckade anfallet så förstod den ryska styrkan att man enbart kunde ta Groznyj genom att säkra staden byggnad för byggnad. Man var tvungen att hålla kvar kontrollen över tidigare rensade byggnaderna för att säkerställa att inga fiender smög in bakom de egna linjerna.¹⁰⁰ Med hjälp av denna metod lyckades ryssarna ta cirka ett kvarter per dag.¹⁰¹ Den nya metoden visade sig betydligt mer framgångsrik men krävde stora mängder tillgängliga soldater som kunde försvara tidigare säkrade byggnader. Det återfinns inga indikatorer i empiri som tyder på att brist på soldater var gränssättande för den ryska styrkan avancemang genom Groznyj. Författaren menar att infanteriet var avgörande för att nå framgång i striden då endast de kunde ta och hålla terräng i den urbana miljön.

Indikator	Utfall
Krävdes infanteri för att nå ett avgörande?	Ja
Begränsas operationen på bristande tillgång på infanteri?	Nej

¹⁰⁰ Oliker, *Russia's Chechen Wars, 1994-2000*. S. 112

¹⁰¹ Oliker, *Russia's Chechen Wars, 1994-2000*. S. 62

Civilas inställning till konflikten och kontroll över civilbefolkningen

Inledningsvis begränsades användningen av indirekt eld för att undvika civila förluster. Nationalismen var stark i den tjetjenska civilbefolkningen och vissa civilister hjälpte de tjetjenska soldaterna på de sätt som de kunde. De ryska trupperna som anföll över gränsen stötte snabbt på motstånd i form av obehäpnade civilister som blockerade vägar. Flertalet officerare ifrågasatte sina order när de upplevde att de skulle leda till stora civila förluster. Ett exempel är en major som fick ordern att framrycka med sin stridsvagnskolumn genom en arg folksamling som vägrade att skingra sig, majoren vägrade att utföra ordern och var en av de 557 officerarna som valde att säga upp sig under den pågående konflikten.¹⁰² I det senare skedet togs inte samma hänsyn till civilbefolkningen kopplat till användningen av indirekt eld och det är uppskattat att cirka 35, 000 civilister omkom under det första slaget om Groznyj.¹⁰³ Det återfinns inga fall då civilisterna har en positiv påverkan på operationen i empirin. Fall där civilbefolkningen påverkade operationen negativt återfinns med exempel då de hjälper tjetjenska soldater att undvika upptäckt, blockerar vägar för ryska fordonskolonner och rapporterar om ryska trupprörelser till tjetjenerna.

Indikator	Utfall
Påverkande civilbefolkningen operationen positivt?	Nej
Påverkade civilbefolkningen operationen negativt?	Ja

¹⁰² Evangelista, *The Chechen Wars*. S. 38-40

¹⁰³ Galeotti, *Russia's Wars in Chechnya, 1994-2009*. S. 38

4.3 Andra slaget om Groznyj

Den andra slaget om Groznyj inleddes med aggressioner från den tjetjenska sidan när de anfaller över gränsen in i Dagestan i augusti 1999. Ryssland mobiliserar sina styrkor i syfte att försvara sitt eget territorium. Denna gång hade Ryssland ett mycket bredare stöd då den allmänna uppfattningen var att man agerade i självförsvar, ett sentiment som stärktes av att Ryssland hade utsatts för en serie terrorbombningar som Tjetjenien anklagats för.¹⁰⁴ I mitten av september hade den ryska styrkan lyckats driva ut tjetjenerna ur Dagestan. Ryssland som var sporrade av sina militära framgångar nöjde sig inte med att enbart försvara sig och såg detta som ett tillfälle att återintegrera Tjetjenien i den ryska federationen. Putin deklarerade att Ryssland inte längre respekterade Tjetjeniens självständighet och den 1 oktober 1999 korsade ryska trupper åter igen den tjetjenska gränsen.¹⁰⁵

Den ryska armén hade fortfarande misslyckandet om det första slaget om Groznyj färskt i minnet och var fast beslutna om att inte upprepa sina misstag igen. Istället för att framrycka så fort som möjligt till Groznyj tog den ryska armén mer tid på sig och såg till att det fanns ordentliga logistikkedjor till fronten och säkerställde att man inte lämnade fickor av fiender kvar bakom sig. Den ryska styrkan nådde slutligen Groznyj i mitten av oktober 1999 och valde att istället för att försöka nå en snabb seger att omringa och belägra staden.¹⁰⁶ Från det att belägringen påbörjades och fram till december besköts staden regelbundet med artilleri och bombades av flygplan. Under tiden skedde enbart mindre skärmytslingar mellan tjetjenerna och de ryska styrkorna.

Den 15 januari 2000 påbörjade den ryska styrkan sin invasion av Groznyj men denna gång var planeringen och förberedelserna noggrant genomförda jämfört med det första slaget om Groznyj.¹⁰⁷ Planen gick i stort ut på att Groznyj delades in i 15 sektorer och att tjetjenska motståndsnästen skulle identifieras. Striden skulle inleddas med att motståndsnästena bekämpades med bombflyg samt artilleri och att marktrupperna därefter skulle anfallet från tre olika riktningar och ta nyckelområden inom staden. Därefter skulle

¹⁰⁴ Evangelista, *The Chechen Wars*. S. 64

¹⁰⁵ Evangelista, *The Chechen Wars*. S. 69-70

¹⁰⁶ Olikier, *Russia's Chechen Wars, 1994-2000*. S. 42

¹⁰⁷ Galeotti, *Russia's Wars in Chechnya, 1994-2009*. S. 59

kvarvarande fickor av motstånd lokaliseras, isoleras och nedkämpas.¹⁰⁸ Den 6 februari, mindre än en månad efter det att anfallet inleddes, förklarade Ryssland Groznyj befriat. De tjetjenska soldater som inte omkom i staden flydde ut på landsbygden där de fortsatte att strida mot Ryssland för sin självständighet. Den 20 maj hade Ryssland även tagit kontrollen över landsbygden och därmed över hela Tjetjenien.

¹⁰⁸ Olikier, *Russia's Chechen Wars, 1994-2000*. S. 45

4.4 Andra slaget om Groznyj – Analys

Erfarenhet och träning

Den ryska styrkan som anföll Groznyj 1999 bestod till majoriteten av professionella soldater och både spetsnaz och marininfanteriet som anses vara Rysslands mest vältränade soldater var starkt representerade i styrkan.¹⁰⁹ Många av soldaterna som deltog hade även varit med vid det första slaget om Groznyj och hade därför tidigare erfarenhet från strid i bebyggelse och staden. Under de knappa tre månader som man belägrade och förbekämpade staden i förberedelse för anfallet sågs det även till att samtliga närvarande soldater fick träning på hur man strider i bebyggelse.¹¹⁰ Författaren menar att den ryska styrkan som deltog under det andra slaget om Groznyj bestod av de bästa soldaterna som Ryssland hade att erbjuda. De var vältränade och hade många veteraner från det första slaget om Groznyj med stora kunskaper om strid i bebyggelse.

Indikator	Utfall
Har enheten tidigare erfarenhet av strid i bebyggelse?	Ja
Har enheten tränats i strid i bebyggelse?	Ja

Moral

Inför det andra slaget om Groznyj finns det en stark tro bland den ryska befolkningen och bland soldaterna att man slåss för att hålla sitt land tryggt från fler terrorbombningar och att man handlar i självförsvar. Soldater roteras oftare, det finns got om förnödenheter och styrkan består av 100.000 soldater vilket innebär att man hade goda styrkeförhållanden och att förstärkningar ofta fanns att tillgå.¹¹¹ General Anatoly Kvashnin som varit ansvarig för det initiala fiaskot 1994 var ansvarig för operation och var ivrig att sona för sina tidigare misslyckande. Författarens uppfattning är att enheten är väldigt positivt inställd till uppgiften och att moralen är god bland soldaterna inför andra slaget om Groznyj.

Indikator	Utfall
Hur beskrivs enhetens inställning till uppgiften?	Positiv

¹⁰⁹ Olikier, *Russia's Chechen Wars, 1994-2000*. S. 60

¹¹⁰ Olikier, *Russia's Chechen Wars, 1994-2000*. S. 61

¹¹¹ Olikier, *Russia's Chechen Wars, 1994-2000*. S. 51

Ledarskap på lägre nivåer

Under det andra slaget om Groznyj led man inte längre av en brist på lägre officerare då arméns ekonomiska förutsättningar hade förbättrats. Majoriteten av de specialistofficerare som var närvarande var mycket erfarna veteraner som hade både kunskapen och modet som krävdes för att ta initiativ i striden.¹¹² Ett gott exempel på initiativtagande som förekom var en rysk enhet som under stridigheterna identifierade tre höghus kring Minutka torget som taktiskt viktiga. Husen var fyllda med tjetjenska soldater men den ryska enheten lyckades att infiltrera och ta husen, vilket möjliggjorde ryssarnas fortsatta anfall djupare in i staden, helt på eget initiativ.¹¹³ Författaren menar att kombinationen av mer erfarna officerare och mer vältränade soldater möjliggjorde att initiativ kunde tas i striden.¹¹⁴

Indikator	Utfall
Tas initiativ på kompaninivå och lägre?	Ja

Indirekt bekämpning

Den ryska försvarsministern Igor Sergeev ville att förlusterna för det andra slaget om Groznyj skulle vara lägre än det katastrofala första slaget om Groznyj. Ett steg i denna plan var att använda omfattande indirekt bekämpning av fientliga positioner innan infanteriet skickades in.¹¹⁵ Detta tog form genom att omringade byar bombaderades tills de gav upp och städer ”förbereddes” för marktruppernas anfall.¹¹⁶ Artilleriet var slagfältets drottning och varje manöverkompani hade åtminstone en underställd granatkastarpluton för att ha möjligheten att understödja alla manövrar med indirekt eld. Artilleri lyftes fram som grunden för all strid som skedde i Tjetjenien mellan 1999–2000. Författaren menar att indirekt eld användes i storutsträckning under det andra slaget om Groznyj.

Indikator	Utfall
I vilken utsträckning används granatkastare, artilleri och attackhelikoptrar?	Stor utsträckning

¹¹² Olikor, *Russia's Chechen Wars, 1994-2000*. S. 60

¹¹³ Olikor, *Russia's Chechen Wars, 1994-2000*. S.48-49

¹¹⁴ Olikor, *Russia's Chechen Wars, 1994-2000*. S. 59-60

¹¹⁵ Olikor, *Russia's Chechen Wars, 1994-2000*. S. 44

¹¹⁶ Olikor, *Russia's Chechen Wars, 1994-2000*. S. 58

Samverkan mellan stridsfordon och infanteri

Ryssland hade tagit till sig av lärdomarna från första slaget om Groznyj så nu framryckte infanteriet framför samt vid sidan om stridsfordonen i syfte att kunna upptäcka och nedkämpa fientliga pansarvärnsskyttar innan de hade tid att avfyra sina vapen mot de ryska stridsfordonen. När infanteriet behövde eldunderstöd eller att en vägg skulle förstöras så kallade de fram stridsfordonet som genomförde sin uppgift för att därefter återvända till bakkdelen av grupperingen.¹¹⁷ Den ryska styrkan tappade vissa stridsfordon men inte i samma utsträckning som i det första slaget om Groznyj. Författarens uppfattning är att infanteriet och stridsfordonen stred tillsammans i stor utsträckning och täckte upp för varandras svagheter.

Indikator	Utfall
I vilken utsträckning strider stridsfordon och infanteri tillsammans?	Stor utsträckning

Infanteriets nyckelroll i striden

Precis som i det tidigare slaget om Groznyj visste den ryska styrkan att man enbart kunde ta Groznyj genom att säkra staden byggnad för byggnad och kvarter för kvarter. Man var tvungen att hålla kvar kontrollen över de tidigare rensade byggnaderna för att säkerställa att inga fiender återtog dem.¹¹⁸ Författarens uppfattning är att infanteriet på grund av dess förmåga att hålla kontroll över de tagna husen var avgörande för framgången i striden. Operationen begränsades inte av tillgången till infanteri då det fanns gott om tillgängliga förstärkningar.¹¹⁹

Indikator	Utfall
Krävdes infanteri för att nå ett avgörande?	Ja
Begränsas operationen på bristande tillgång på infanteri?	Nej

¹¹⁷ Olikier, *Russia's Chechen Wars, 1994-2000*. S. 45

¹¹⁸ Olikier, *Russia's Chechen Wars, 1994-2000*. S. 112

¹¹⁹ Olikier, *Russia's Chechen Wars, 1994-2000*. S. 51

Civila inställning till konflikten och kontroll över civilbefolkningen

Den civila befolkningen blev lidande även under det andra slaget om Groznyj och många liv gick förlorade. Författaren kan inte finna något stöd i empirin att civilbefolkningen påverkade operationen vare sig positivt eller negativt.

Indikator	Utfall
Påverkande civilbefolkningen operationen positivt?	Nej
Påverkade civilbefolkningen operationen negativt?	Nej

4.5 Resultat

Resultatet färgkodas för att lättare kunna överblicka resultatet. Blå = utfallet av indikatorn går i linje med teorin, röd = utfallet går inte i linje med teorin.

Indikator	Första slaget om Groznyj	Andra slaget om Groznyj
Har enheten tidigare erfarenhet av strid i bebyggelse?	Nej	Ja
Har enheten tränats i strid i bebyggelse?	Nej	Ja
Hur beskrivs enhetens inställning till uppgiften?	Negativt	Positiv
Tas initiativ på kompaninivå och lägre?	Nej	Ja
I vilken utsträckning används granatkastare, artilleri och attackhelikoptrar?	Stor utsträckning	Stor utsträckning
I vilken utsträckning strider stridsfordon och infanteri tillsammans?	Låg utsträckning	Stor utsträckning
Krävdes infanteri för att nå ett avgörande?	Ja	Ja
Begränsas operationen på bristande tillgång på infanteri?	Nej	Nej
Påverkande civilbefolkningen operationen positivt?	Nej	Nej
Påverkade civilbefolkningen operationen negativt?	Ja	Nej

5. Avslutning

5.1 Slutsats och resultatdiskussion

Forskningsfrågan som denna studie skulle besvara var:

Vilken förklaringskraft har Alice Hills teori av de två slagen om Groznyj?

Den ryska styrkan som stred under det första slaget om Groznyj var inte förberedd för den intensiva striden som väntade dem i staden och hade stora problem med oerfarna soldater och officerare som inte hade tidigare erfarenhet eller träning av strid i bebyggelse. Det fanns en politisk motvilja att anfälla staden så förhastat och enheten uppvisade också en ovilja att rusa in i den okända situationen. Man led ingen brist på vare sig infanteri eller stridsfordon men sättet som de användes var felaktigt då grundläggande principen så som kombinerade vapen ej användes på ett korrekt sätt vilket i den urbana miljön fick katastrofala följder. Avsaknad av en känsla av rättfärdighet bidrog till att dra ner enhetens moral, framför allt när man orsakade så många civila förluster med den massiva indirekta bekämpningen. Hills teorin tillämpas i låg utsträckning och utfallet av det första slaget om Groznyj kan som bäst klassas som en Pyrrhusseger för Ryssland då man led så stora förluster att man tvingades att dra sig ur Groznyj och Tjetjenien förblev självständigt.

Den ryska styrkan som stred under det andra slaget om Groznyj hade helt andra förutsättningar. Ryssland hade dragit många lärdomar från det första slaget om Groznyj. Inställningen till kriget var väldigt positivt hos den ryska civilbefolkningen, soldaterna och hos officerarna. Man upplevde en känsla av rättfärdighet då det var Tjetjenerna som var aggressorerna och även bedrev terrorbombningar i Ryssland, moralen var god. Soldaterna och officerarna som deltog i anfallet höll en betydligt högre standard då de hade tidigare erfarenhet och träning av strid i bebyggelse. Stridsfordon och infanteri användes effektivt tillsammans och indirekt eld användes till stor effekt. Hills teori tillämpades i hög utsträckning och utfallet av det andra slaget om Groznyj blev en seger för Ryssland.

Resultatet innebär att Hills framgångsfaktorer för strid i bebyggelse tillämpades i låg utsträckning under det första slaget om Groznyj och i hög utsträckning under det andra. Det innebär att Hills framgångsfaktorer kan tillskrivas förklaringskraft kopplat till misslyckandet under det första slaget om Groznyj och framgången under det andra slaget om Groznyj. Hills teori kan därmed rimligen antas vara giltig i andra fall och resultatet stärker Hills teori. Denna studie gör inte anspråk på att fylla hela den identifierade forskningsluckan om generaliserbarheten i Hills teori men hjälper delvis till att täppa till luckan, men flera undersökningar behövs genomföras för att säkerställa teorins generaliserbarhet.

Forskningsdesignens begränsningar består enligt författaren i första hand i svårigheterna med att operationalisera Hills framgångsfaktorer då hon inte själv ger några tydliga definitioner. Författaren har försökt vara transparent i sin operationalisering men indikatorerna för moral och ledarskap kan kritiseras då Hills enbart beskriver dem på en mer abstrakt nivå och det är författarens tolkning av vad Hills menar med moral och ledarskap som ligger som grund för de operationella indikatorerna. Till följd av detta anser författaren att undersökningens externa validitet nedgår till viss del då det kan uppstå systematiska fel när de mer abstrakta operationella indikatorerna mäts. Författarens åsikt är dock att detta inte påverkar resultatets helhet då den stora majoriteten av de operationella indikatorerna kan mätas på ett tillförlitligt sätt med tydlig spårbarhet.

Slutligen så finner författaren att det nya empiriska materialet inte motsäger Hills påståenden om Tjetjenienkrigen och dess koppling till hennes framgångsfaktorer. Tvärtom så är författaren av uppfattningen att den nya empirin verkar stärka Hills uttalande om strid i bebyggelse som en unik och tidlös miljö då den antingen bekräftar hennes påstående om stridens natur i den urbana miljön eller håller sig neutral i frågan. Författaren har inte stött på några exempel då den nya empirin tydligt motsäger det Hills uttrycker i sin teori. Detta stärker validiteten i Hills teori.

Sammanfattningsvis visar resultatet på att Hills framgångsfaktorer tillämpades i låg utsträckning under det första slaget om Groznyj och i hög utsträckning under det andra slaget om Groznyj. Hills framgångsfaktorer har en tydlig korrelation mot utfallet i respektive fall vilket innebär att Hills teorier validitet ökar. Den nya empirin stärker även validiteten. Undersökningen stärker teorins generaliserbarhet till andra fall till viss del. Författaren anser att vald metod fungerat bra för att pröva Hills teori och forskningsfrågan har besvarats tillfredsställande.

5.2 Relevans för yrkesutövningen

Undersökningen anses vara av intresse ur ett professionsperspektiv då vi behöver ökad kunskap om strid i bebyggelse för att kunna hantera framtidens konflikter. Ytterligare anledning är att undersökningen pekar mot att Hills teori är generaliserbar och därför kan användas för att utbilda och organisera förband som ska kunna verka och lösa uppgifter i urbana miljöer samt författa handböcker för strid i bebyggelse. Även av etiskplikt är det av intresse för officerskåren att öka sin kunskap om strid i bebyggelse då det i framtidens konflikter i våra städer kan innebära minskad skada till tredje part.

5.3 Vidare forskning

Hills framgångsfaktorer behöver testas mot flera fall för att kunna bli generaliserbar. Ytterligare forskning hade också tjänat till att öka teorins validitet. Hills framgångsfaktorer skulle även behövas testas mot slagen om Groznyj igen men av en forskare som behärskar det ryska alternativt tjetjenska språket för att på så vis kunna använda sig av originella förstahandskällor och öka eller minska validiteten i denna undersökning.

Litteratur och referensförteckning

Litteratur

- Bacevich, A.J, 'Learning from Aidid', *New York, N. Y: Commentary, Inc*, 96, 1993, 30–33
- Billingsley, Dodge, *Fangs of the Lone Wolf: Chechen Tactics in the Russian-Chechen Wars, 1994-2009* (Solihull, West Midlands, England, 2013)
- DiMarco, Louis A., *Concrete Hell: Urban Warfare from Stalingrad to Iraq* (Oxford ; Long Island City, NY, 2012)
- 'Emerging Military Technologies Applied to Urban Warfare: ICRC, Programme on the Regulation of Emerging Military Technologies, Asia Pacific Centre for Military Law, 21–22 March 2018', *International Review of the Red Cross*, 99/906 (2017), 1161–74
- Esaiasson, Peter, Mikael Gilljam, Henrik Oscarsson, Ann E Towns, and Lena Wängnerud, *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad* (Stockholm, 2017)
- Evangelista, Matthew, *The Chechen Wars: Will Russia Go the Way of the Soviet Union?* (Washington, D.C, 2002)
- Galeotti, Mark, *Russia's Wars in Chechnya, 1994-2009*, Essential Histories, 78 (Oxford, 2014)
- George, Alexander L., and Andrew Bennett, *Case Studies and Theory Development in the Social Sciences*, BCSIA Studies in International Security (Cambridge, Mass, 2005)
- Hills, Alice, *Future War in Cities: Rethinking a Liberal Dilemma* (London; New York, 2004)
- Johannessen, Asbjørn, Per Arne Tufte, Line Christoffersen, and Björn Nilsson, *Introduktion till samhällsvetenskaplig metod*, 2020
- Larsson, Gerry, Kjell Kallenberg, Sverige, and Försvarsmakten, *Direkt ledarskap* (Stockholm, 2006)
- Lawrence, Christopher A., *War by Numbers: Understanding Conventional Combat* (Lincoln, 2017)
- Oliker, Olga, *Russia's Chechen Wars, 1994-2000: Lessons from Urban Combat* (Santa Monica, CA, 2001)
- Romaniuk, Scott Nicholas, and Francis Grice, eds., *The Future of US Warfare, Military Strategy and Operational Art* (London ; New York, 2017)
- Sun, Zi, Bengt Pettersson, Kee Beng Ooi, and Henrik Friman, *Sun Zis krigskonst* (Stockholm, 2015)
- Wahlman, Alec, *Storming the City: U.S. Military Performance in Urban Warfare from World War II to Vietnam*, Number 1 in the American Military Studies Series, Edition: first (Denton, Texas, 2015)

Artiklar

‘Emerging Military Technologies Applied to Urban Warfare: ICRC, Programme on the Regulation of Emerging Military Technologies, Asia Pacific Centre for Military Law, 21–22 March 2018’, *International Review of the Red Cross*, 99/906 (2017), 1161–74